

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni

(Sayı 23/19, 14 Haziran 2019)

Geçen hafta neler oldu?(*)

*** Ankara ile Washington arasındaki S-400 gerilimi sürüyor. ABD Savunma Bakanlığı Türkiye'nin S-400 alma planını sürdürmesi halinde atılacak bir dizi adımı Ankara'ya bir mektupla ilettiler. İkili ilişkilerde yaşanacak gerilimin Türkiye üzerindeki olası ekonomik etkilerini sıraladılar. Pentagon, TSK pilotlarının F-35 uçuş eğitimlerinin sonlandırıldığını açıkladı. Cumhurbaşkanı Erdoğan ise "Türkiye S-400'ü almıştır, bu işi bitirdik" dedi.

*** İstanbul'da 23 Haziran'da tekrarlanacak seçimler öncesinde, CHP'nin adayı Ekrem İmamoğlu ile AKP'nin adayı Binali Yıldırım arasında yapılması beklenen canlı yayının detayları belli oldu. 16 Haziran'da yapılacak canlı yayın, 17 yıl sonra bir ilk olma özelliği taşıyor. Bir dönemin klasiklerinden olan siyasilerin televizyon tartışmaları, AKP döneminde tarihe karıştı.

*** TÜİK verilerine göre Mayıs'ta enflasyon yıllık bazda yüzde 18,71 arttı. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, "Enflasyonda düşüş trendi sürüyor" dedi. Merkez Bankası faizi yüzde 24 seviyesinde sabit tuttu.

*** Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı verilere göre, Hazine nakit dengesi, Mayıs ayında 14 milyar 661 milyon lira açık verdi. Bakanlık, bu hafta yaptığı iki tahvil ihalesinde 7 milyar 445 milyon lira borçlandı.

*** Avustralya merkezli Ekonomi ve Barış Enstitüsü'nün (IEP) yayınladığı yıllık küresel barış raporunda, Türkiye bu yıl üç sıra gerileyerek 152. sırada yer aldı. Türkiye, iç savaşın sürdüğü Sudan'dan bir puan geride yer aldı.

*** Özgür Gazeteciler İnisyatifi'nin verilerine göre Mayıs ayında 44 gazetecinin yargılandığı davaların duruşmaları görülürken bu isimlerden 10'u ceza aldı. 9 gazeteci hakkında yeni soruşturmalar açıldı. Gazeteciler Sendikası'nın verilerine göre Türkiye'de 137 gazeteci ve medya çalışanı cezaevinde.

*** Bu hafta görülen duruşmalarda yargılanan "Barış Akademisyenleri"nden 4'ü daha mahkum edildi. (*Detaylar bültende...*)

*** Freedom House'un 2019 basın özgürlüğü raporunda Türkiye yine sınıfta kaldı. (*Devamı bültende...*)

(*) 3-7 Haziran Ramazan Bayramı tatili olması nedeniyle bülten iki haftalık verileri içermektedir.

Freedom House basın özgürlüğü raporunda Türkiye yine sınıfta kaldı

Freedom House 2019 Özgürlük ve Medya raporunda Türkiye bu yıl da basın özgürlüğünde “sınıfta kalan” ülkeler arasında yer aldı. Türkiye’de basın özgürlüğünün kısa zamanda çok büyük gerileme gösterdiği belirtilen raporda yüzlerce gazetecinin hukuki dayanak olmaksızın teröre destek suçlamasıyla yargılandıkları ifade edildi. Raporun tam

metni (İngilizce) için [tıklayınız](#).

1 yılda TCK 299 ve 301’den 36 bin 664 soruşturma

“Cumhurbaşkanı’na hakaret” ve “Türk milletini, devletini, kurumlarını aşağılama” suçlarını düzenleyen ceza kanunları kapsamında 2018 yılında 36 bin 664 soruşturma açıldı. Bu soruşturmalardan 6 bin 326’sı davaya dönüşürken, yargılamalarda 7 bin 471 dosya karara bağlandı. Davaların yüzde

37’si olan 2 bin 775’inde mahkûmiyete hükmedildi. Yüzde 31’inde de (2 bin 362 dosya) ceza verildi ancak hükmün açıklanması geri bırakıldı.

Yargılanan “Barış Akademisyenleri”

Barış İçin Akademisyenler İnisyatifi’nin “Bu Suça Ortak Olmayacağız” bildirisini imzaladıkları için "örgüt propagandası" suçlamasıyla yargılanan bilim insanlarından 4’ü daha bu hafta görülen duruşmalarda mahkum edildi. 1’er yıl 3’er ay hapse çarptırılan üç akademisyenin cezalarında hükmün açıklanması geri bırakılırken, bir

akademisyen de 2 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı. İnisyatifin verilerine göre şu ana kadar hakkında mahkumiyet kararı verilen akademisyen sayısı 195. Detaylar için; goo.gl/KGktHa

Tutuklu akademisyen Tuna Altınel'in ilk duruşması 30 Temmuz'da

Tutuklu "barış bildirisini" imzacısı akademisyen Tuna Altınel'in ilk duruşması 30 Temmuz Salı günü Balıkesir 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek. Lyon Başkonsolosluğu'nun "pasaportuna tahdit konulması ve hakkında gerekli işlemlerin yapılması" istemiyle yazdığı tutanağın ardından 10 Mayıs'ta tutuklanan akademisyen, sokağa

çıkma yasakları döneminde yaşananlarla ilgili Şubat ayında Fransa'da düzenlenen bir konferansta simültane çeviri yaptığı için "örgüt üyeliği" ile suçlanıyor.

Müziyen Alpay'a "terör" soruşturması

Müzik hayatının 50. yılını 22 Mart'ta verdiği konserle kutlayan müziyen Alpay hakkında, söz konusu konserde "terör örgütü üyelerini övdüğü ve devleti aşağıladığı" iddiasıyla soruşturma başlatıldı. Konserinde, "Sıradaki şarkım, devlet tarafından zalimce katledilen bu güzel insanlara gelsin" diyerek sahnede Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan ve Berkin Elvan'ın fotoğraflarına

yer veren sanatçı "Eğer Gezmiş ve arkadaşlarına, Berkin Elvan'a şarkı ithaf etmek, Gezi Direnişi'ni savunmak terörse ben teröristim. Bunu her yerde söylerim" dedi.

Tutuklu gazeteciler

Bir konferansta yaptığı konuşma nedeniyle Erdoğan'a hakaretten 11 ay 20 gün hapse mahkum edilen Yeniçağ gazetesi yazarı Yavuz Selim Demirağ, cezasının infazı için cezaevine girdi, denetimli serbestlik şartıyla tahliye edildi.

Özgür Gündem Nöbetçi Genel Yayın Yönetmenliği kampanyasına katıldığı için

1 yıl 6 aylık hapse mahkum edilen ve 29 Ocak 2019'tan beri cezaevinde bulunan gazeteci Ayşe Düzkan tahliye edildi.

14 aydır tutuklu yargılanan Etkin Haber Ajansı (ETHA) editörü Semiha Şahin ve muhabiri Pınar Gayıp ev hapsi şartıyla tahliye edildi. Davanın bir sonraki duruşması 15 Ekim saat 10:30'da görülecek.

Döviz haberine ve haberi paylaşan 36 kişiye hapis istemiyle dava

Türk Lirası'ndaki değer kaybıyla ilgili bir haber hazırlayan Bloomberg muhabirleri Kerim Karakaya ve Fercan Yalınkılıç ile haberle ilgili sosyal medyada yorum yapan ya da ekonomi politikalarını eleştiren paylaşımlarda bulunan 36 kişiye "sermaye piyasası kanununa muhalefet etmek" iddiasıyla dava açıldı. Davanın ilk duruşması 20 Eylül'de İstanbul'da görülecek.

Azadiya Welat çalışanlarına soruşturma

OHAL KHK'sıyla kapatılan Kürtçe gazete Azadiya Welat'ın çalışanları hakkında soruşturma başlatıldı. Aralarında sokağa çıkma yasağı döneminde Cizre'de sığındığı evin bodrumunun bombalanması sonucu yaşamını yitiren gazetenin yazı işleri müdürü Rohat Aktaş'ın da bulunduğu 27 gazeteci ve basın çalışanı "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" ile suçlanıyor.

"Dünyanın en pahalı Cumhurbaşkanı bizde" paylaşımına 2 yıl 4 ay hapis

Bitlis Baykan Asliye Ceza Mahkemesi, sosyal medya üzerinden "Benzini boş verin, dünyanın en pahalı Cumhurbaşkanı bizde" şeklinde bir paylaşım yapan Vezir Emeç adlı yurttaşı "Cumhurbaşkanı'na hakaret"ten 2 yıl 4 ay hapse mahkum etti.

Öldürülen üniversite öğrencisi Önder Babat'ın anmasına açılan dava

3 Mart 2004'te, çalışanı olduğu Devrimci Hareket dergisinden çıktığı sırada vurularak öldürülen Önder Babat için İstanbul Üniversitesi'nde anma etkinliği düzenleyen 18 öğrenciye "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri

Kanunu'na muhalefet" ve "örgüt propagandası" suçlamasıyla dava açıldı.

Engellenen basın açıklamaları

8 Temmuz 2018'de 25 kişinin yaşamını yitirdiği, yüzlerce kişinin yaralandığı Çorlu tren katliamında yaşamını yitirenlerin ailelerinin Anayasa Mahkemesi önünde yapmak istediği basın açıklaması engellendi, polis kaybettikleri yakınları için adalet isteyen yurttaşlara plastik mermiyle saldırdı.

Batman'da da Ilısu Barajı nedeniyle 12 bin yıllık Hasankeyf'in sular altında bırakılmasına karşı HDP üyelerinin yapmak istediği açıklama Valilik kararı gerekçe gösterilerek engellendi. HDP'lilere müdahale eden polis, biri gazeteci 33 kişiyi darp ederek gözaltına aldı.

RTÜK'ten homofobik ceza

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), "Jane The Virgin" dizisi nedeniyle Fox Life kanalına en yüksek orandan idari para ve program durdurma cezası verdi. Kurul, eşcinsel ilişkilerin ekranlarda görülme sıklığı arttıkça toplumun ahlaki değerlerinin yozlaştığını öne sürdü.

DÜŞÜNCE SUÇU DURUŞMALARI

- Sözcü gazetesi yazarı Çiğdem Toker hakkında Cumhuriyet gazetesinde 22 Nisan 2018 tarihinde yayımlanan bir yazısı nedeniyle PTT A.Ş. tarafından açılan 50 bin TL'lik tazminat davasının dördüncü duruşması Ankara 20. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde görüldü. Mahkeme, manevi tazminatın yasal şartları oluşmadığından davanın reddine karar verdi.
- Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılan Özgür Gündem gazetesiyle dayanışmak için gerçekleştirilen "Nöbetçi Genel Yayın Yönetmenliği" kampanyasına katıldığı gerekçesi ile 18 ay hapse mahkum edilen ve 28 Ocak'tan bu yana cezaevinde olan gazeteci Ayşe Düzkan bu hafta tahliye edildi.
- Agos gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'in öldürülmesinde sorumluluğu bulunan Emniyet, İstihbarat ve Jandarma görevlilerinin yargılandığı 4'ü tutuklu 85 sanıklı davanın doksanbeşinci duruşması İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Mahkeme heyeti, tutuklu sanıklar Ramazan Akyürek, Ali Fuat Yılmaz, Muharrem Demirkale ve Ercan Gün'ün tutukluluk hallerinin devamına karar verdi.

Heyet, ayrıca Ahmet İskender, Erhan Tuncel, Ersin Yolcu, Osman Hayal, Salih Hacısalihoğlu, Tuncay Uzundal, Yasin Hayal, Zeynel Abidin Yavuz ve Ogün Samast'ın dosyalarının, zamanaşımı riski dikkate alınarak ayrılmasına ve mütalaa için savcıya gönderilmesine hükmetti. Davanın görülmesine 4-5-6 Eylül 2019 tarihlerinde devam edilecek.

- Etkin Haber Ajansı (ETHA) editörü Semiha Şahin ve muhabir Pınar Gayıp ile birlikte dört kişinin "terör örgütü üyeliği ve terör örgütü propagandası yapmak" suçlamalarıyla tutuklu yargılandığı davanın beşinci duruşması İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Savcı, Şahin ve Gayıp'ın tutukluluğunun devamını talep ettiği halde mahkeme, gazeteciler Semiha Şahin ile Pınar Gayıp'ın ev hapsi ile tahliyesine karar verdi. Bir sonraki duruşma 15 Ekim 2019 saat 10.30'a ertelendi.
- Gazeteci ve foto muhabiri Çağdaş Erdoğan'ın "örgüt üyeliği" ve "örgüt propagandası" suçlamalarıyla yargılandığı davanın altıncı duruşması İstanbul 33. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Erdoğan'ın avukatlarının ek süre talebi üzerine dava 5 Eylül 2019 tarihine ertelendi.
- Gazeteciler Burak Abay, Gökmen Ulu, Mediha Olgun ve Yonca Yücekaleli'nin Sözcü davası kapsamında "terör örgütü kurmak ve yönetmek", "terör propagandası" ve "üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek" suçlamalarıyla yargılandığı davanın duruşması İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Mahkeme, avukatların esas hakkındaki savunmalar için süre talebini kabul ederek davayı 4 Eylül 2019 saat 10:00'a erteledi.
- Barış İçin Akademisyenler İnisyatifi'nin "Bu Suça Ortak Olmayacağız" isimli bildirisini imzaladıkları için "terör örgütü propagandası" ile yargılanan akademisyenlerin duruşmaları bu hafta da devam etti. İstanbul 26. ve 37. Ağır Ceza Mahkemelerinde görülen davalarda üç akademisyene 1 yıl 3 ay hapis cezası verilirken, cezalarda hükmün açıklanması geri bırakıldı. İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmada bir akademisyene ise HAGB sınırının üzerinde olarak 2 yıl 3 ay hapis cezası verildi.

GELECEK HAFTANIN DURUŞMALARI

- Halkların Demokratik Partisi (HDP) eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın tutuklu yargılandığı davanın duruşması 18-19 Haziran 2019 tarihlerinde Ankara Sincan Cezaevi Kampüsü duruşma salonunda görülecek.
- 16 Nisan referandumunun ardından düzenlenen protestolarda gözaltına alınan ve "Cumhurbaşkanı'na hakaret" ve "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet" ile suçlanan, aralarında video aktivist Kazım Kızıl'ın da bulunduğu 24 kişinin yargılandığı davanın dördüncü duruşması 19 Haziran Çarşamba günü İzmir 33. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülecek.
- Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin 16 Ağustos 2016 tarihinde, kapatılmasından saatler sonra polis baskınında yaşanan olaylara dair gözaltına alınan 22 gazeteci hakkında açılan davanın dördüncü duruşması 19 Haziran Çarşamba günü İstanbul 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülecek.
- İstanbul Okmeydanı'nda Gezi eylemleri sırasında, 16 Haziran 2013'te polislin attığı gaz fişeginin başına isabet etmesi sonucu 269 gün yoğun bakımda kaldıktan sonra hayatını kaybeden Berkin Elvan'ın öldürülmesine ilişkin açılan davanın onüçüncü duruşması 19 Haziran Çarşamba günü İstanbul 17. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.

- Taraf gazetesi eski muhabiri Mehmet Baransu ve sorumlu yazı işleri müdürü Murat Şevki Çoban'ın, gazetede yayımlanan "Gülen'i Bitirme Kararı 2004'te MGK'da Alındı" başlıklı haber nedeniyle yargılandığı davanın duruşması 19 Haziran Çarşamba günü İstanbul Anadolu 10. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek.
- Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA) Eş-Direktörü avukat Veysel Ok'un devletin yargı organlarını aşağıladığı iddiasıyla 301'den yargılandığı ve yaklaşık iki yıldır süren davanın görevsizlik sebebiyle yeniden tevzi edilmesinin ardından yeniden görülen davanın ikinci duruşması 20 Haziran Perşembe günü İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülecek.
- Barış için Akademisyenler İnisyatifi'nin "Bu Suça Ortak Olmayacağız" başlıklı bildirisine imza attıkları için yargılanan akademisyenlere destek olmak amacıyla İstanbul Çağlayan Adliyesi önünde buluşup basın açıklaması yaptıktan sonra, akademisyenlerin bildirisine aynen imza attıklarını bildirerek savcılığa kendileri hakkında suç duyurusunda bulunan aydınlar hakkında açılan davalardan Mehmet Bülent Deniz ve Arat Dink'in davası 20 Haziran Perşembe günü İstanbul 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde ayrı ayrı görülecek.
- "FETÖ" soruşturması kapsamında gözaltına alındıktan sonra, itirafçı olup Gaziantep iş dünyası ile ilgili ifade veren iş insanı A.S.E.'nin ifadelerini haberleştirdiği için 2017 yılından bu yana yargılanan gazeteci Murat Güreş'in davası 20 Haziran Perşembe günü Gaziantep 9. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülecek.
- Barış İçin Akademisyenler İnisyatifi'nin "Bu Suça Ortak Olmayacağız" isimli bildirisini imzaladıkları için "terör örgütü propagandası" ile yargılanan Barış Akademisyenleri'nin davalarına önümüzdeki hafta da Çağlayan'daki İstanbul Adliyesi'nde ve İstanbul dışında yaşayan akademisyenlerin dosyalarının buldukları iller ile birlikte Türkiye'de farklı mahkemelerde devam edilecek.